

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

5 De schismate quid sit, & quale peccatum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

mortale. Erit autem peccatum contra fidem, si veritatem fidei oppugnes, aut aliquo modo opprimas, & obscuras; & contra iustitiam in te gravi, si proximum in iis decipias. In aliis autem materiis raro oppugnatione veritatis est peccatum mortale; quia raro fit cum notabilis proximi detrimento, quod ad peccatum mortale requiritur. Sic Spat. Valent. Bonac. Coninch. locis citatis.

PUNCTUM V.

De schismate, quid sit & quale peccatum.

- 1 Schisma est divisio ab Ecclesia, eiusque capite.
- 2 Dupliciter contingit.
- 3 A subiectione Pontificis te separare potes directè, vel indirectè. Et quibus modis contingat?
- 4 Pontifex ab unitate Ecclesie se separare potest.
- 5 Peccatum schismatici gravissimum est.
- 6 Aliqui à communione fidelium se separant, quid sit schisma, & quales ij sunt?
- 7 Nolens exequi mandatum Pontificis, quia difficile non est schismaticus.
- 8 Neque est schismaticus qui dominum Pontificis in aliquam civitatem non recognoscit.
- 9 Item schismaticus non est qui non obedit Pontifici, quem probabiliter credit legitimum non esse.
- 10 Peccans mortaliter non est schismaticus.

Schisma in presenti sumitur pro scissione, vel divisione ab Ecclesia, eiusque capite, cum enim Ecclesia una sit, ac proinde indivisa, constans ex fidelibus, tanquam membris, & ex Christo, cuique Vicario, tanquam capite, qui se ab huiusmodi membris, vel capite separar, schismaticus est.

2 Dupliciter te ab Ecclesia separare potes, iuxta duplicem viam, quam Ecclesia in se retinet. Primò, vt deserendo fidem, que vnica est in Ecclesia, tunc hereticus es, & consequenter schismaticus, quia à præcipua unitate Ecclesie, qua desumitur à fide te separas. Secundò, te separare ab Ecclesia potes deserendo eius unitatem, quam fideles omnes inter se habent cum suo capite, tum in sacramentis, & cultu diuino, tum in subiectione, & subordinatione ad suum caput. Si enim sacramentorum vnum contemnis, religiosumque cultum omittis, & Christi Vicario tanquam capite te subiectione non vis, iam exinde non communicas cum reliquis fidelibus, sed potius ab eorum communione te separas, ac proinde schisma committis. Requiritur ergo ad verum schisma rebellio in Pontificem, vel Ecclesiam, que rebellio in eo fita est; vt quis verbis, vel factis ostendat se nolle Ecclesiam, vel Pontificem, qua talis est, recognoscere: sic ex omnium sententia tradit D. Thomas 2. 2. quæst. 39. art. 1. & ibi Caietan Valent. disp. 3. quæst. 13. part. 1. præcipue propof. 3. Suarez disp. 12. sect. 1. à num. 3. & seqq. præcipue 13. & 8. Coninch. disp. 30. dub. 5. num. 36. & 24. Sanchez lib. 2. de calog. cap. 36. à num. 1. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate. part. vlt. §. 5. propof. 1. Farinac. p. 184. n. 2. & 3.

3 Dupliciter autem te potes à subiectione Pontificis, & Ecclesie unitate diuidere. Primò, directè secundò, indirectè. Directè te diuidis, cum expresse, & formaliter intendis non recognoscere Pontificem, vt superiores indirectè, cum facto ipso ostendis non recognoscere: quod videtur contingere existentibus in Anglia, & exhibitis Regi obedientie signa, quibus restantur esse Christi Vicarium in spiritualibus, quamvis interitus sic esse nullo modo credant, quia se iunctio ab unitate Ecclesie, cuiusque obedientia, in opere ipso externo consistit, ac proinde ij verè schismatici sunt, esto non sint heretici, Sic Suar. de conf. disp. 21. sect. 2. n. 13. Sanchez lib. 2. cap. 36. n. 14. Bonac. disp. 3. q. 4. p. vlt. §. 5. num. 9. vlt. hinc patet. Item indirecta recessio ab Ecclesia contingit iis, qui præsumunt absque debita autoritate congregare Synodos vniuersales, vel eas postquam per legitimam autoritatem dissolutæ sunt, profecti: Sic Caietan. dist. quæstion. 29. art. 1. Valent. part. 1. propof. 3. vlt. Nam qui separant. Suar. de charit. disp. 12. sect. 1. num. 2. Sanchez num. 5. Coninch. num. 38. Rursus qualibet ex his dissensionibus, tam directæ, quam indirectæ, potest dupliciter contingere, primò, mixta hæresi, secundò sine vlla. Mixta hæresi contingit, si cum te subtrahis ab obedientia Pontificis, & unitate Ecclesie, negas eius unitatem, vel Pontificis prælationem. Sine hæresi fit schisma, cum & unitatem Ecclesie recognoscis, & Pontificis prælationem, non vis tamen illi ex malicia subijci, & in hac subiectione cum reliquis membris Ecclesie communicare; sic Sanchez, cap. 36. num. 8. Valent. d. propof. 3. Tolet. de casibus cæne Domini, conclus. 3. excommunicat. 1. Bonac. disp. 3. quæst. 4. part. vlt. §. 5. numer. 5. Farinac. quæst. 184. num. 2.

4 Quocirca quicumque ab unitate Ecclesie, sub capite se separar, schismaticus est. Au autem possit Pontifex sic te separare, dubitant aliqui. Tenendum tamen est posse, quia potest nolle cum fidelibus in sacramentis, & cultu diuino communicare, ac proinde te separar ab ipso, & à Christi capite. Adde non esse de essentia schismatis separationem à Pontifice, cum sede vacante committi possit; sufficit enim esse separationem ab unitate, quam fideles inter se, & cum Christi capite habent. Sic bene probat Va-

lent. disp. 3. quæst. 13. p. 1. propof. 5. Coninchus disputat. 30. numer. 41. 5. Esse autem schisma gravissimum peccatum charitatis contrarium nulli dubium esse potest. quia scindit quantum est de veritate Ecclesie, quam charitas conficitur. Neque dari posse credo leuitatem materiæ in hac parte, quia nunquam leue esse potest, te se iungere ab vniuersa Ecclesia, & superiore illius non recognoscere, etiam in re leuissima. Est enim summa arrogantia, & diabolica superbia, & Ecclesie Dei gravissimum contemptus. Sic Valent. supra p. 2. in princ. Bonac. disp. 3. q. 4. de charit. part. vlt. §. 5. propof. 2.

6 Verum quia aliqui à communione fidelium se separant, qui tamen propriè schismatici non sunt, placet illos enumerare, ne æquiuocario contingat. Primò, si te separas ab vniuersis Episcopis, & Cleri obedientia, & communicatione, si simul cum aliis Ecclesiis, & Pontifice communicas, non eris schismaticus, quia non te separas ab unitate Ecclesie. At si ille Episcopus, & Clerus cum aliis Ecclesiis, & Pontifice communicat in illa re, in qua tu communicare non vis, schismaticus eris, si ab illius obedientia te separas. Quia implicite, te separas ab unitate Ecclesie, cum tota Ecclesia tibi restat. Sic Val. prop. 3. propof. vlt. itam eadem ratione, Coninch. disp. 30. dub. 5. n. 40. Lorca disp. 48. num. 11. Farinac. q. 184. num. 27. & 30.

7 Secundò infero, te non esse schismaticum, si Pontificis mandatum non impleas eo quod tibi videatur difficile, & arduum, vel extra Pontificis potestatem, vel in odium illius, & vindictam, quia cum hac inobedientia fiat recognitio prælationis Pontificis, ac proinde debita illi in aliis materiis subiectionis quilibet transgressor Ecclesiasticis præceptis esset schismaticus, quod non est dicendum. Sic D. Thom. 2. 2. quæst. 39. art. 1. & ibi Caietan. dub. 3. Bannes ibid. ad fin. Valent. propof. 3. Sanchez. num. 4. Bonac. disp. 3. q. 4. p. vlt. §. 5. n. 2. vlt. sexto, Coninch. disp. 30. dub. 5. n. 42. Farinac. q. 184. num. 11. Azor. 1. p. lib. 8. cap. 10. q. 4.

8 Tertio, infero te non esse schismaticum, eo quod dominium Pontificis in aliquam ciuitatem non recognoscas, & ob illam causam nolis mandatis parere quia hæc non est separatio ab unitate Ecclesie, eiusque capite, quatenus illius caput est. Sic Sanchez. 4. Bonac. vlt. septimo, & alij apud ipsos.

9 Quarto, infero te non esse schismaticum, cum te subtrahis ab obedientia Pontificis, quem probabiliter credis talem non esse, quia tunc non peccas. Non enim teneris obedire superiori, nisi tibi prius morali certitudine constet superiore esse. Valent. propof. 3. Sanchez. 3. Bonac. vlt. octavo, Coninch. n. 41. Suar. disp. 12. sect. 1. n. 2. imò potius foueres schisma, si dubio Pontifici te subiectionis. Vnde cum aliquis in Pontificem est electus, de cuius canonice electione non satis constat, non teneat Ecclesia illum vt Pontificem acceptare, illique obedire, & consequenter neque ipse potest officium Pontificis exercere, cum ad hoc officium necessarè spectat posse cogere subditos, vt sibi obediatis; imò potius teneatur ipse iuri illi dubio cedere, vt Ecclesia de pastore pronideat; caret enim illo, dum dubium habet: sic ex Caiet. bene notat Coninch. disp. 30. dub. 5. n. 44. vbi n. 45. dixit aliquando Pontificem, de cuius canonice electione prudenter dubitari non potest, obligari esse cedere iuri quod habet, & renunciare Pontificatui, si alia via cognoscit Ecclesiam non esse pacem habituram. Quia officium boni pastoris est animam ponere pro ouibus suis, Iam. 10. Ergo à fortiori honorem, & autoritatem. Item pro bono communi quilibet teneatur proprium expendere. Ergo autoritatem Pontificem teneatur Pontifex expendere pro pace Ecclesie, que bonum commune est.

10 Quinto, infero peccantem mortaliter non esse schismaticum, quia non te separar ab unitate Ecclesie, que in fide, & sacramentorum vtu, cum debita ad Christum, cuiusque vicarium subiectione consistit. Sic Bonac. disp. 3. q. 4. p. vlt. §. 5. vlt. tertio, propof. 1. cum Reginald. lib. 9. n. 258. Farinac. q. 184. n. 25.

Sextò, excommunicatum non esse schismaticum propriè, quia non separar ipse, sed potius separatur à communione fidelium, Sic Bonac. & Reginald. supra. Farinac. multos referens num. 16.

PUNCTUM VI.

Quæ sint pœnæ schismaticorum.

- 1 Explicatur prima pœna, que est priuatio potestatis ordinis, & iurisdictionis.
- 2 An hæc priuatio contingat schismaticis non denunciatis Refertur quadruplex sententia.
- 3 Approbatur secunda sententia, priuari scilicet ipso facto quilibet schismaticum occultum.
- 4 Secunda pœna schismaticorum est excommunicatio ipso facto.
- 5 Comprehendit non solum schismaticos hereticos, sed eos qui subiectionem hæresis habent.
- 6 An quilibet inobediens Pontifici, hæc excommunicacionem contrahat? Proponitur sententia, affirmans.
- 7 Solum schismaticus proprie hæc contrahit excommunicacionem.
- 8 Fautores, receptatores schismaticorum non ligantur hæc bulla excommunicacione.
- 9 Schismatici, qui heretici non sunt, absoluti possunt semel in vita, & semel in morte virtute Cruciate, vel subijci casu Cæne cœsistentis.